

Алғы сөз

Оқу жұмыс бағдарламасын әзірлегендер: доцент Қасымова Сәуле Сүйіндікқызы доцент Қазбеков Нұрлан Абдилұлы, , профессор Матвеевкова Людмила Геннадьевна, аға оқытушы Сиводедова Анастасия Васильевна

Әлеуметтік-гуманитарлық пәндер кафедрасының отырысында талқыланған

Хаттама № _____ «_____» _____ 2013 ж.

Каф. меңгерушісі _____ «_____» _____ 2013 ж.
С.Б.Балшикеев

Сәулет және құрылыс институтының оқу-әдістемелік Кеңесімен мақұлданған

Хаттама № _____ «_____» _____ 2013 ж.

Төраға _____ «_____» _____ 2013 ж.

Кафедрамен келісілген _____

Кафедра меңгерушісі _____ «_____» _____ 2013 ж

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Се- мес тр	Кредит тер саны/ ECTSкре дит тері	Сабақтардың түрі					СӨЖ сабақта рының саны	Барлық сағат тар саны	Бақы Лау түрі
		Байланыс сағаттарының саны			СОӨЖ сабақта рының саны	Сағат тардың барлы ғы			
		Дәріс тер	Семинар сабақтары	Лаб. сабақ тары					
1	2/3	15	15	-	30	60	30	90	Емти хан

Пәннің мақсаты

Оқу тұрғысынан – студенттерге қоғам жайында жүйелі білім беріп, әлеуметтанудың негізгі теориялық ұғымдарын түсіндіру және оларды қоғамдағы әлеуметтік-мәдениеттік байланыстар мен қарым-қатынастардың күрделі жүйесі тұрғысынан сараптауда қолдана білуге үйрету; әлеуметтануға ғылым ретінде және нақтылықты қабылдаудың және сараптаудың құралы ретінде тұтастай көріністі қалыптастыру.

Әдіснамалық – студенттердің бойында әлеуметтік мәселелерді зерттеудің танымдық бағдарларын қалыптастыру, әлеуметтанудың базалық мәселелерінің шеңберін көрсету және әлеуметтік міндеттерді шешудің жолдарын айқындау.

Дүниетанымдық - әлеуметтік мәселелерді өз бетімен талқылай білуді, әлеуметтік мәселелердің ұсынылған шешу жолдарын дұрыс бағалауды, өз пікірін қорғай білуді қалыптастыру.

Пәннің міндеттері

- қоғамдық құбылыстарды, қатынастарды оқытуда маңызды болып табылатын әлеуметтанудың негізгі идеяларымен, ұғымдарымен және категорияларымен таныстыру;
- қоғамдық-құқықтық саладағы құбылыстар мен процестерді әлеуметтанулық сараптаудың негізгі принциптері мен әдістерін игеру;
- тұлға әлеуметтануы, экономикалық әлеуметтану, ауытқыған мінез-құлық әлеуметтануы және т.б. сияқты арнайы әлеуметтанулық теориялардың негізгі мәселелері мен бағыттарын оқу.

Пәнді оқуды аяқтауда студент:

білуі қажет

- әлеуметтанулық ғылымның объектісін, пәнін, құрылымын және қызметін;
- әлемдік әлеуметтанулық ойдың дамуының қысқаша тарихын;
- әлеуметтанудың негізгі ұғымдары мен категорияларын;
- әр түрлі әлеуметтік құбылыстар мен процестерді зерттеудегі әлеуметтанулық тәсілдің ерекшелігін;
- әлеуметтанулық ақпарат жинаудың әдістерін;
- әлеуметтанулық зерттеу жүргізудің әдістемесі мен техникасының негізін;

істей білуі қажет

- негізгі әлеуметтанулық ұғымдар мен категорияларды қолдана білуді;
- әлеуметтік процестер мен құбылыстарды сараптауды;
- көптеген әлеуметтанулық материалдарды жүйелеуді;
- әлеуметтанулық зерттеудің түрлерін және элементтерін айыруды;
- әр қилы қоғамдық құбылыстарды зерттеудегі әлеуметтанулық амалдардың айрықша ерекшелігін табуды;

дағдылануы қажет

- әлеуметтанулық тақырыпты ашуға қажетті материалдарды табуға және таңдауға;
- тестілермен жұмыс жасауға, әлеуметтанулық эссе жазуға; әлеуметтанулық кроссвордтар құрастыруға;
- сараптамалық сұрақтар қоюға;
- рөлдік ойындарға қосылуға;
- жағдайлық әлеуметтік міндеттерді шешуге.

Айрықша деректемелер

Берілген пәнді зерделеу үшін келесі пәндерді (бөлімдерді (тақырыптарды) көрсету арқылы) меңгеру қажет:

Пән	Бөлімдердің (тақырыптардың) атауы
Қазақстан тарихы (мектеп курсы)	Егемен Қазақстанның өзекті мәселелері Қазіргі кездегі Қазақстан
Дүние жүзі тарихы (мектеп курсы)	Қоғам дамуының негізгі кезеңдері: дәуірлеу, кезеңдердің сипаты

Тұрақты деректемелер

«Әлеуметтану» пәнін зерделеу кезінде алынған білімдер «Саясаттану», «Философия», «Құқық негіздері» пәндерін меңгеру кезінде пайдаланылады.

Пәннің мазмұны

Сабақтардың түрлері бойынша пәннің мазмұны және олардың еңбек сыйымдылығы

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Пәннің еңбек сыйымдылығы, с.			
	дәріс	семинар	СОӨЖ	СӨЖ
1. Әлеуметтану әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар жүйесінде	2	2	2	2
2. Отбасы әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Білім беру әлеуметтануы.	-	1	4	3
3. Экономика әлеуметтануы. Еңбек әлеуметтануы. Басқару	-	1	4	3

әлеуметтануы.				
4. Дін әлеуметтануы. Бұқаралық коммуникация әлеуметтануы.	-	1	4	3
5. Әлеуметтану тарихының негізгі бағыттары	2	2	2	4
6. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.	2	2	2	4
7. Қоғам және мәдениет. Әлеуметтік өзгерістер.	1	1	2	2
8. Әлеуметтік топтар. Әлеуметтік ұйымдар. Әлеуметтік институттар.	1	1	2	2
9. Әлеуметтік стратификация	2	1	2	2
10. Тұлғаның әлеуметтенуі.	2	1	2	1
11. Тұлғаның девианттық мінез-құлқы. Әлеуметтік бақылау.	1	1	2	1
12. Тартыс әлеуметтануы	2	1	2	3
БАРЛЫҒЫ:	15	15	30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтарының тізімі

1. Әлеуметтану әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар жүйесінде
2. Отбасы әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Білім беру әлеуметтануы.
3. Экономика әлеуметтануы. Еңбек әлеуметтануы. Басқару әлеуметтануы.
4. Дін әлеуметтануы. Бұқаралық коммуникация әлеуметтануы.
5. Әлеуметтану тарихының негізгі бағыттары
6. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.
7. Қоғам және мәдениет. Әлеуметтік өзгерістер.
8. Әлеуметтік топтар. Әлеуметтік ұйымдар. Әлеуметтік институттар.
9. Әлеуметтік стратификация
10. Тұлғаның әлеуметтенуі.
11. Тұлғаның девианттық мінез-құлқы. Әлеуметтік бақылау.
12. Тартыс әлеуметтануы

Студенттің оқытушымен өздік жұмысының тақырыптық жоспары

СОӨЖ тақырыбының атауы	Сабақтың мақсаты	Сабақты өткізу түрі	Тапсырманың мазмұны	Ұсынылатын әдебиеттер
1-тақырып. Әлеуметтану әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар жүйесінде	Әлеуметтанудың қоғам туралы ғылым ретінде ерекшелігін айқындау	сұхбат	тақырып бойынша сұрақтарды талқылау	[н-4,5,7,10; қ-11,24]

2-тақырып. Отбасы әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Білім беру әлеуметтануы.	Отбасы, жастар әлеуметтануының зерделейтін мәселерін, қоғамның білім беру әлеуметтануын зерттейтін мәселесін талдау	Әдебиеттер мен жұмыс	1. Отбасы және неке мәселесі 2. Некенің тарихи түрлері 3. Заманауи отбасы мәселесі 4. Рефераттар дайындау.	[н-1,4,7,22; қ-5,14,15,22]
3-тақырып Экономика әлеуметтануы. Еңбек әлеуметтануы. Басқару әлеуметтануы.	Қоғамның экономикалық, еңбек, басқару әлеуметтануын зерттейтін мәселесін талдау	Әдебиеттер мен жұмыс	Рефераттар дайындау.	[н-3,8,16,15; қ-17,23]
4-тақырып Дін әлеуметтануы. Бұқаралық коммуникация әлеуметтануы.	Жаңа материалды игеру, практикалық дағдыларды қалыптастыру Қоғамның дін әлеуметтануын зерттейтін мәселесін талдау	Әдебиеттер мен жұмыс Пікірталас	Әлеуметтанулық процедураларды қолдана отырып діннің, қоғамдық пікірдің сипатын аша білу	[н-8,10,11,14; қ-11,16,40]
5-тақырып. Әлеуметтану тарихының негізгі бағыттары	Негізгі әлеуметтанулық теорияларды игеру	Конспект дайындау	О.Конт, Г.Спенсер, К.Маркс, М.Вебер, Г.Зимел, Т.Парсонс, Д.Мид	[н- 4,5,10,11, 22; қ-37,38]
6-тақырып. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.	Әлеуметтанулық зерттеулердің әдіснамасы мен әдісі мен танысу	Әдебиеттер мен жұмыс – әлеуметтік зерттеулердің бағдарламасы	әлеуметтанулық әдіс-тәсілдерін қолдана білу	[н- 2,8,10,14; қ-9,20,25]
7-тақырып. Қоғам және мәдениет. Әлеуметтік өзгерістер.	Қоғамды, мәдениетті зерттейтін негізгі келістермен танысу	Конспект дайындау	Функционалдық, әлеуметтік- детерминанттық келістердің принциптерін игеру	[н- 2,4,7,10; қ- 2,4,24]
8-тақырып. Әлеуметтік топтар. Әлеуметтік ұйымдар. Әлеуметтік институттар.	Әлеуметтік топ, ұйым, институт ұғымдарының арақатынасын, байланысын ашу	Конспект дайындау	тақырып бойынша сұрақтарды талқылау	[н- 11,14,20; қ- 1,2,13]
9-тақырып. Әлеуметтік стратификация	Әлеуметтік құрылым ұғымын және оның қоғам құруда тұрақты атқаратын рөлін түсіну	Әдебиеттер мен жұмыс	1. Орта тап мәселесі 2. Ұжымдық және мобилділік және әлеуметтік аномия	[н- 2,5,7,22; қ- 11,20,35]
10-тақырып. Тұлғаның әлеуметтенуі.	Тұлғаның әлеуметтенуі жайлы мәселелерді тереңірек игеру	Әдебиеттер мен жұмыс	Әлеуметтенудің факторлары, индивидтің әлеуметтік ортаға бейімделуі жайлы	[н- 4,5,7,9; қ- 1,5]

			мәселені талдау	
11-тақырып. Тұлғаның девианттық мінез- құлқы. Әлеуметтік бақылау.	Девианттық туралы мәселелерді оқып білу.	Әдебиеттер мен жұмыс	Рефераттар дайындау.	[н- 4,5,7,9; қ- 1,5]
12-тақырып. Тартыс әлеуметтануы.	Қоғамдағы тартыс мәселесіне оқып байланысты білу	Әдебиеттер мен жұмыс	Рефераттар дайындау.	[н- 4,5,8,9,10; қ- 8]

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыптамасы

1. Ұсынылған әдебиеттерді зерделей отырып анықтаңыз: әлеуметтанулық зерттеудегі теориялық және эмпирикалықтың арақатынасын.
2. Дәптерге отбасы әлеуметтануы, жастар әлеуметтануы, білім әлеуметтануы зерттелуінің қалыптасу уақытын, пәнін, міндеттерін дәптерге жазу.
3. Дәптерге еңбек әлеуметтануы, экономика әлеуметтануы, басқару әлеуметтануы зерттелуінің қалыптасу уақытын, пәнін, міндеттерін дәптерге жазу.
4. Дәптерге дін әлеуметтануы мен бұқаралық коммуникация әлеуметтануы зерттелуінің қалыптасу уақытын, пәнін, міндеттерін дәптерге жазу.
5. О.Конт, Г.Спенсер, К.Маркс, Г.Зиммель, Т.Парсонс - әлеуметтанулық көзқарастарын конспектілеу.
6. «Қоғам», «әлеуметтік қауым», «әлеуметтік ұйым», «әлеуметтік институт», «әлеуметтік процес» ұғымдарының мағынасын дәптерге түсіріңіз.
7. Сот, армия, заңдар, тұрғын, жұмыссыздық, халықаралық келісім, жағрафиялық жағдай, жер қойнауы, орман, ауқаттылық құбылыстарының сипатын анықтап дәптеріңізге түсіріңіз.
8. Стратификация ұғымын құрайтын – бедел, билік, байлық, табыс, білім және т.б. негізгі сипаттарын ашыңыз. Мысалды келтіріңіз.
9. «Әлеуметтік қабат», «әлеуметтік топ», «әлеуметтік тап», «әлеуметтік мәртебе» ұғымдарының мағынасын дәптерге түсіріңіз.
10. Ересек адамның өлшемдерін түсіне отырып эссе жазу: өзін тіршілік қаракетімен қамтымасыз ету; өзін-өзі қаражатпен иелендіру; өмір сүрудегі дербестік; ата-аналардан тәуелсіз өмір сүру.
11. «Адам», «индивид», «тұлға» ұғымдарының арақатынасын сөздіктер мен әдебиеттерден қарау.
12. Сөздікпен жұмыс: әлеуметтік нормалар, әлеуметтік санкциялар, әлеуметтік бақылау, девианты және делинквенттік мінез-құлқы.
13. Қоршаған адамдардың арасындағы студенттің тұрмыс-тіршілігі мен мінез-құлғын талдап отырып, оның девиантты болып есептелетін әрекеттерін атап өту.
14. Әлеуметтанулық зерттеудің бағдарламаны құрастыруы мен іріктеуді қалыптастыру бойынша әдебиеттерді зерделеу.
15. Әлеуметтанулық ақпаратты жинау әдістерінің қысқаша сипатын дәптерге түсіру.

16. Әлеуметтік тартыс және діни шиеленістердің факторлары туралы әдебиеттерді оқу.

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты және мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтылығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі
Дәріс конспектілері	Жоспарға сәйкес тақырыптарды пысықтау	Жоспарға сәйкес әдебиеттерді оқып білу	Семестр бойынша 15 сағат көлемінде	Ағымдағы	2,4,6,8,10, 12,14 апта
Семинарда жұмыс жасау	Жоспарға сәйкес тақырыптарды пысықтау	Дәріс конспектілері, жоспарға сәйкес әдебиеттерді оқып білу	Семестр бойынша 15 сағат көлемінде	Ағымдағы	Апта сайын
СӨЖ	Курс бойынша бағдарлама тапсырыстарын орындау, оқытушымен консультация	Дәріс конспектілері, тақырыпқа сәйкес әдебиеттерді оқып білу.	30 сағат көлемінде	Ағымдағы	Апта сайын
Тестілеу	Білімді пысықтау	Конспектілер, негізгі әдебиеттер	1 контактілік сағат	Аралық	7, 14 апта
Емтихан	Пән материалының меңгерілу деңгейін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	0,2 контактілік сағаттар	Қорытынды	Сессия кезеңінде

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Аженов М., Садырова М.С. Социология образования: учебное пособие. Алматы, 2007.
2. Аженов М.С., Садырова М.С. Қоғамның әлеуметтік құрылымы. – Алматы, 2007.
3. Аженов М.С., Биекенов К.У., Пузиков М.Ф., Садырова М.С. Экономическая социология. Алматы, 2002.
4. Аженов М.С., Жаназарова З.Ж. Жалпы социология. Алматы, 2001.
5. Джаманбалаева Ш.Е. Социология. Учебное пособие. – Алматы, 2005.
6. Беркимбекова А.М. Әлеуметтану курсына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды, 2002.
7. Икенов А.И., Жүсіпова А.Д., Әлеуметтану негіздері. Алматы, 2004.
8. Матвеевкова Л.Г., Ивлева Е.Н., Хмельницкая О.М. Основы социологии: Учеб. пособие. Караганда: КарГТУ, 2013.
9. Нұғман Б.Ғ. «Әлеуметтану» пәні бойынша «СӨЖ» және «СӨЖ» сабақтарына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды: ҚарМТУ, 2008.
10. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.Н., Исмағамбетова З.Н. Социология. Оқулық. Алматы, 2005.
11. Социология.- Лекциялар курсы. Редакциясын басқарған – Тұрғынбаев Ә.Х. Алматы, 2001.
12. Тәжин М., Аяғанов Б. Социология негіздері.- Оқу құралы. Алматы, 1993.

13. Ғабдуллина Қ. Құқық социологиясы. Алматы, 2004.
14. Кравченко А.И. Социология: Учебник для вузов.- М., Академический проект.2005.
15. Ғабдуллина К.Г. и др. Социология. Учебник для студентов высших технических учебных заведений. – Алматы, 1997.
16. Радаев В.В. Экономическая социология: курс лекций. М.: Аспект-пресс, 2000.
17. Радугин А.А., Радугин К.А. Социология: Курс лекций. М.: Центр, 2003.
18. Социология: Учеб. пособие/ Под ред. А.Н. Елсукова СПб.; Нижний Новгород: Питер, 2004.
19. Социология для технических вузов: Учеб. пособие/ Под ред. С.Н. Яременко Ростов н/Д: Феникс, 2001.
20. Елсуков А.Н. Социология: учеб. пособие для вузов. Минск: Тетрасистемс, 2000.
21. Тадевосян Э.В. Социология: учеб. пособие. М.: Знание, 1999.
22. Тажин М., Тажимбетов М. Социология негіздері. – Алматы, 1993.
23. Фролов С.С. Социология: учебник для вузов. М.: Гардарики, 2000.
24. Захаров М.А. Социология: курс лекции. –Смоленск, 2007.
25. Социология. Учебник для вузов/Под. ред. Биекенова К.У. – Алматы, 2010.
26. Сәрсенбеков Н.Ж., Жуматова Г.М. Әлеуметтану негіздері (кесте түрінде). Қарағанды: ҚарМТУ, 2011.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Абдикерова Г.О. Социализация современной личности.-Алматы, 2005.
2. Аитов Н.А. Социальное развитие регионов. М.: Мысль, 1985.
3. Артемов Г.П. Политическая социология: Учеб. пособие. М.: Логос, 2002.
4. Афанасьев С.Л. Будущее общество. Ведущие социально-экономические тенденции современности. М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2000.
5. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы. Алматы, 2008.
6. Аженов М.С. Ғылым социологиясы. Алматы, 2009.
7. Бабосов Е.М. Прикладная социология: Учеб. пособие. Минск: ТетраСистемс, 2001.
8. Бородкин Ф.М., Коряк Н.М. Внимание: конфликт. Новосибирск: Наука, 1989.
9. Бутенко И.А. Анкетный опрос как общение социолога с респондентами: учеб. пособие для вузов. М.: Высшая школа, 1989.
10. Биекенов К. У., Жаназарова Ж. З., Нурбекова Ж. А. Социология общественного мнения. – Алматы, 2001.
11. Биекенов К., Садырова М. Әлеуметтанудың түсіндірме сөздігі. Алматы, 2008.
12. Биекенов К., Садырова М., Ноғайбаева З.А. Институционализация казахстанской социологии. Алматы, 2006.
13. Ғабдуллина К. Г. Общества прогресс и регресс. А., 2003.
14. Гуревич Л. Я. Системные реформы высшего образования в Казахстане. – Алматы, 1999.

15. Жаназарова Ж. З. Социология семьи. – Алматы, 2001.
16. Вебер М. Избранные произведения: пер. с нем. М.: Прогресс, 1990.
17. Дарменова Б.К. Социология управления. Алматы, 2002.
18. Горшков М.К. Общественное мнение: история и современность. М.: Политиздат, 1988.
19. Громов И.А., Мацкевич А.Ю., Семенов В.А.. Западная социология: Учеб. пособие. СПб.: Ольга, 1997.
20. Девятко И.Ф. Методы социологического исследования: Учеб. пособие. М.: Университет, 2002.
21. Ерасов Б.С. Социальная культурология: Учебник. М.: Аспект Пресс, 2000.
22. Жаназарова З.Ж. Современная семья в Казахстане и ее проблемы. Алматы: Қазақ университеті, 2004.
23. Зинченко Г.П. Социология для менеджеров: Учеб. пособие. Ростов н/Д: Феникс, 2001.
24. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. М., 1992.
25. Горшков Л.Г. Как провести социологическое исследование: в помощь идеологическому активу. М.: Политиздат, 1990.
26. Ковалев В.Н. Социология управления социальной сферой: учеб. пособие для вузов. М.: Академический Проект, 2003.
27. Курбатов В.И. Современная западная социология. Аналитический обзор концепций: Учеб. пособие. Ростов н/Д: Феникс, 2001.
28. Касымова Л.Н. Практикум по экономической социологии. Алматы, 2002.
29. Михайлова Л.И. Социология культуры: учеб. пособие для вузов. М.: Фаир-пресс, 1999.
30. Нечаев В.Я. Социология образования. М.: МГУ, 1991.
31. Ноэль Э. Массовые опросы: введ. в методику демоскопии. М.: Прогресс, 1978.
32. Политическая социология: учеб. пособие/ Под ред. Г.П. Сопов. Ростов н/Д: Феникс, 2001.
33. Экономическая социология. Курс лекций (рук.авт. коллектива Л.Я.Гуревич). Алматы, 2002.
34. Структурно-функциональный анализ в современной социологии. – М., 1968.
35. Садырова М. С. Социально-профессиональная мобильность интеллигенции. – Алматы, 1999.
36. Садвокасова А. Институционализация социологии в Казахстане. – Алматы, 2003.
37. Большой толковый социологический словарь. Дэвид Джерри, Джулия Джерри. Т.1,2.,1999.
38. Нұғман Б.Ғ. Культурфилософский анализ кочевой цивилизации (введение в историю Казахстана). Қарағанды: ҚарМТУ, 2012.
39. Хелевик О. Социологический метод. Практическое пособие по социологии. М, 2002.
40. Гараджа В.И. Социология религии. 3-е изд., М, 2005.

